

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0224U002883

Державний реєстраційний номер: 0123U102439

Відкрита

Дата реєстрації: 11-03-2024

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Особливості подолання тоталітарного спадку у країнах пострадянського простору (1991 – 2022 рр.)

Початок етапу: 01-2023

Закінчення етапу: 12-2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Державна установа "Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 21570552

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. Леонтовича, буд. 5, м. Київ, 01054, Україна

Телефон: 380442354499

E-mail: office.ivinanu@nas.gov.ua

E-mail: ivinanu@gmail.com

WWW: <http://ivinas.gov.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Державна установа "Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 21570552

Адреса: вул. Леонтовича, буд. 5, м. Київ, 01054, Україна

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Телефон: 380442354499

E-mail: office.ivinanu@nas.gov.ua

E-mail: ivinanu@gmail.com

WWW: <http://ivinas.gov.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 – договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.2 – прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 1400.000 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Особливості подолання тоталітарного спадку у країнах пострадянського простору (1991 - 2022 рр.)

Назва роботи (англ)

Features of overcoming the totalitarian legacy in the countries of the post-Soviet space (1991-2022)

Реферат (укр)

Проаналізовано становлення уявлення про тоталітаризм як особливий політичний феномен. Висвітлено загальну еволюцію поняття «тоталітаризм» у науковому знанні та дискурсивній практиці. З'ясовано головні проблемні аспекти дослідження тоталітаризму на сучасному етапі. Проаналізовано особливості подолання тоталітарного спадку у країнах пострадянського простору, з'ясовано головні внутрішні чинники, які мали і мають найбільший вплив на формування зовнішньої політики незалежних пострадянських держав. Обґрунтовано відповідні висновки та рекомендації органам державної влади України щодо адаптації досвіду пострадянських країн у подоланні тоталітарного спадку ЄСРП для потреб України, корегування пріоритетів зовнішньої політики в умовах трансформації пострадянського простору та в контексті актуальних завдань подальшого вивчення тоталітарної проблематики.

Реферат (англ)

It is analyzed the formation of the idea of totalitarianism as a special political phenomenon. The general evolution of the concept of "totalitarianism" in scientific knowledge and discursive practice is highlighted. The main problematic aspects of the study of totalitarianism at the present stage are clarified. The peculiarities of overcoming the totalitarian legacy in the post-Soviet countries are analyzed, the main internal factors that have had and continue to have the greatest impact on the formation of foreign policy of independent post-Soviet states are identified. It is substantiated the relevant conclusions and recommendations to the state authorities of Ukraine regarding the adaptation of the experience of post-Soviet countries in overcoming the totalitarian legacy of the USSR to the needs of Ukraine, an adjustment of foreign policy priorities in the conditions of the transformation of the post-Soviet space and in the context of the current tasks of further studying totalitarian issues.

Індекс УДК: 94"19/...", 94 : 323.2 (47+57)"1991/2022"

Коди тематичних рубрик НТІ: 03.09.55

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Особливості подолання тоталітарного спадку у країнах пострадянського простору (1991 - 2022 рр.)

Назва продукції (англ): Features of overcoming the totalitarian legacy in the countries of the post-Soviet space (1991-2022)

Очікувані результати: Методи, теорії, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: 73.20.2 Дослідження та розробки в галузі гуманітарних та суспільних наук

Опис продукції (укр): Проаналізовано становлення уявлення про тоталітаризм як особливий політичний феномен. Висвітлено загальну еволюцію поняття «тоталітаризм» у науковому знанні та дискурсивній практиці. З'ясовано головні проблемні аспекти дослідження тоталітаризму на сучасному етапі. Проаналізовано особливості подолання тоталітарного

спадку у країнах пострадянського простору, з'ясовано головні внутрішні чинники, які мали і мають найбільший вплив на формування зовнішньої політики незалежних пострадянських держав. Обґрунтовано відповідні висновки та рекомендації органам державної влади України щодо адаптації досвіду пострадянських країн у подоланні тоталітарного спадку СРСР для потреб України, корегування пріоритетів зовнішньої політики в умовах трансформації пострадянського простору та в контексті актуальних завдань подальшого вивчення тоталітарної проблематики.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Вирішення найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі

Стадія завершеності НТП: Ідея, концепція, Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2023-12.2023

Виробник продукції: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»

Споживачі продукції: Президія НАН України, органи державної влади України, науковці, громадські діячі

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Акт здачі-приймання наукового проекту

7. Бібліографічний опис

1. «Historia localis. Historia globalis. Історія локальна. Історія глобальна». Колективна монографія. Студії на пошану Андрія Кудряченка. За ред. член-кор. НАПН України, д.і.н. проф. В.М. Ткаченка, к.і.н., доц. В.В. Солошенко. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», Інститут історії України Національної академії наук України, 2024. 959 с.
2. Російська імперська державність: сучасні міжнародні виміри. Аналітичний альманах. Частина I. За заг. ред. д.і.н., проф., члена-кор. НАН України Кудряченка А.І. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. 341 с.
3. Кудряченко А.І. Російсько – українська війна: зміни у ставленні уряду Німеччини та громадянського суспільства. Україна дипломатична. Науковий щорічник. 2023. Випуск XXIV. С. 164-178.
4. Інтерв'ю Директора ДУ «ІБІ НАН України», чл.-кор. НАН України, д.і.н., проф. Кудряченка А.І. австрійській газеті «Kronen Zeitung». Історик України: «Путін щодня показує, що хоче нас знищити». Випуск від 07.01.2023 р. Prof. Andrij Kudrjatschenko, ist seit 2012 Direktor des Instituts für Weltgeschichte der Nationalen Akademie der Wissenschaften der Ukraine. Ukraine-Historiker: «Putin zeigt jeden Tag, dass er vernichten will». Ukraine-Krieg 07.01.2023. URL: <https://www.krone.at/2897015>
5. Інтерв'ю заступника директора ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України» з наукової роботи, кандидата історичних наук, доцента Солошенко Вікторії Віталіївни провідній австрійській газеті «Kronen Zeitung». «Цілеві атаки Росії» – Кампанія знищення української культури». Випуск газети від 04 березня 2023 року. Viktoria Soloschenko "GEZIELTE ANGRIFFE" "Vernichtungsfeldzug gegen die ukrainische Kultur Ukraine-Krieg" 04.03.2023. URL: <https://www.krone.at/2936947>
6. Деменко О.Ф. Історичні складові формування зовнішньополітичного курсу Республіки Казахстан. Історичні основи зовнішньополітичного курсу пострадянських країн: монографія. За ред. к.і.н., доц. А.Г. Бульвінського; передмова д.і.н., проф., член-кор. НАН України А.І. Кудряченка. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. С. 259-284.
7. Богданович І.І. Імперська політика Росії: виклики та загрози для Білорусі. Конфронтація та співробітництво в міжнародних відносинах: теорія і практика: збірник наукових праць / За заг. ред. канд. іст. наук, доц. С.В. Толстова. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. С. 74-84.
8. Воробей О.В. «Ворожі гримаси» російського окупанта: північ України. Україна Модерна. 2022. Електронне фахове видання. URL: <https://uamoderna.com/war/vorozhi-hrymasy-rosiyskoho-okupanta-pivnich-ukrayiny/>
9. Держалюк М.С. Шлях Республіки Молдова до Європи. Суспільно-політичні процеси. 2023. № 21 С. 277-405.

10. Кириченко О.В. Політика національної консолідації в Латвії. Особливості демонтажу тоталітарного спадку пострадянських країн 1990-х роках. Збірник тез / за заг. ред. д.і.н., проф., чл.-кор. НАН України Кудряченка А.І. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2022. С. 96-102.
11. Сафар'янс Є., Кордун О. Маріонеткові «республіки» пострадянського простору як знаряддя гібридної агресії Росії. Історичні основи зовнішньополітичного курсу пострадянських країн. Монографія. За ред. к.і.н., доц. А.Г. Бульвінського. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. С. 186-217.
12. Хойнацька Л.М., Цапко О.М. Основні вектори еволюції зовнішньої політики країн Центральної Азії в контексті сучасної російсько-української війни. Війна: держава, суспільство, особа. Збірник наукових статей. Київ: Вид-во «Арій», 2023. С.765-785.
13. Цапко О.М. Тоталітарний характер політичної системи сучасного Туркменістану: історико-політичний аспект. Проблеми всесвітньої історії. 2022. №4(20). С. 76-92.
14. Цапко О.М. Країни Центральної Азії в контексті зовнішньополітичних інтересів Російської Федерації. Конфронтація та співробітництво в міжнародних відносинах: теорія і практика: збірник наукових праць. За заг. ред. канд. іст. наук, доц. С.В. Толстова; ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. С. 64-75.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 217

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Богданович Іван Іванович (к. е. н., доцент)

Воробей Ольга Вадимівна (к. і. н.)

Деменко Олександр Федорович (к.політ.н., доц.)

Держалюк Микола Степанович (д. і. н.)

Кириченко Олександр Васильович (к. і. н.)

Потехін Олександр Володимирович (д.і.н., с.н.с.)

Сафар'янс Євгеній Валерійович (к. і. н.)

Солошенко Вікторія Віталіївна (к. і. н., доц.)

Хойнацька Людмила Михайлівна (к.і.н., доц.)

Цапко Олег Михайлович (к. і. н., доц.)

Чекаленко Людмила Дмитрівна (д.політ.н., професор)

Керівник організації:

Кудряченко Андрій Іванович (д. і. н., професор)

Керівники роботи:

Кудряченко Андрій Іванович (д.і.н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.